

Pensioenen kunnen worden verhoogd

Tijdens de jaarlijkse deelnemersvergaderingen van de Stichting Pensioenfonds MSD werd bekendgemaakt dat pensioenuitkeringen en opgebouwde pensioenaanspraken met ingang van 1 juli 2017 worden verhoogd. Voor het eerst sinds 2008 kon het bestuur van het fonds op basis van haar beleid overgaan tot – gedeeltelijke – indexatie. Over dit goede nieuws en nog veel meer werd uitgebreid gesproken tijdens de drie drukbezochte vergaderingen van het fonds in Haarlem (26 juni), Oss en Boxmeer (beide op 29 juni).

Elk jaar organiseert het bestuur van het Pensioenfonds MSD (PF MSD) een deelnemersvergadering op de drie hoofdlocaties van MSD in Nederland. Alle deelnemers, oud-deelnemers (de zogenoemde 'slapers') en pensioengerechtigden worden uitgenodigd om bij deze vergadering aanwezig te zijn. Traditiegetrouw gaan vooral veel gepensioneerde (ex-) collega's in op deze uitnodiging, maar de laatste jaren vinden ook meer jongere collega's en slapers de weg naar de deelnemersvergadering.

Deze trend zet door, zo bleek bij de vergaderingen in juni'17: tussen de gepensioneerden, die voor en na de vergadering onder het genot van een hapje en drankje gezellig bijpraatten met collega's van vroeger, mengden zich dit jaar meer 'actieven' dan ooit. Dat is positief en belangrijk, vooral omdat het door meerdere ontwikkelingen steeds minder vanzelfsprekend is dat de werknemers van nu, straks als gepensioneerden 'rond kunnen komen'. Of zoals één van de sprekers aangaf: "Vroeger gingen mensen er vanuit dat ze na hun pensioen iedere maand 70% van hun laatst verdiende loon te besteden hadden. Helaas, die tijd is voorbij."

De sprekers waren Frank Mattijssen, Finance-directeur bij MSD en voorzitter van het bestuur van het Pensioenfonds MSD, adviserend actuaris Hanneke Hofmans van het bedrijf Mercer, Ad Koning, HR-collega bij MSD en Fred van Doorn die de presentatie van Ad Koning in Oss overnam, beiden lid van het pensioenfondsbestuur.

Organisatie

Namens het bestuur lichtte Frank de belangrijke besluiten en ontwikkelingen van het afgelopen jaar bij het fonds toe. Hij ging allereerst in op de organisatie van het fonds en de wijze waarop intern en extern toezicht wordt gehouden op het reilen en zeilen bij het fonds. "Zo'n 40 mensen zijn direct betrokken en werken mee om ons pensioenfonds zo goed mogelijk te laten functioneren."

Twee zaken vielen op bij Frank's verhaal over de organisatie. Ten eerste is de kans groot dat er op het gebied van het interne toezicht wat gaat veranderen. Ons fonds zit in de categorie van relatief grote pensioenfondsden die waarschijnlijk in de toekomst intern gecontroleerd zullen worden door een nieuw te vormen 'Raad van Toezicht'. Hieraan ligt een nieuwe wet ten grondslag. Deze is al door de Tweede Kamer goedgekeurd en wordt nu in de Eerste Kamer behandeld. Ten tweede: door het vertrek van Elizabeth Hondius bij MSD moet het fonds op zoek naar een nieuwe Compliance Officer. *(noot redactie: inmiddels heeft Henriëtte van Rijssen, Legal Director bij MSD Animal Health in Boxmeer, deze rol op zich genomen).*

Vervolgens legde Frank nog eens in korte, heldere bewoordingen uit hoe je pensioen opbouwt en wat er bij komt kijken om als pensioenfonds aan alle verplichtingen te kunnen blijven voldoen.

“Ieder jaar wordt er premie betaald, in 2016 was dat 30% van de zogenoemde pensioengrondslag. De werkgever betaalde met 25% het grootste deel van die premie en de werknemer 5%. In 2016 kreeg je 1,875% van diezelfde pensioengrondslag terug, dat was het ‘opbouwpercentage’ waarmee het jaarbedrag wordt berekend dat je er vanaf nu ieder jaar tot je pensioen in je pensioenpot bij krijgt.”

“Stel: je verdient 50.000. Trek daarvan 12.000 af, dat is de zogenoemde ‘franchise’: ongeveer de hoogte van het bedrag dat gepensioneerden nu als AOW-uitkering krijgen, bij ons pensioenfonds is de hoogte van de franchise altijd ‘fiscaal minimaal’: gunstiger voor de deelnemers kan het niet. Die 38.000 is je pensioengrondslag. Jouw jaarpremie is dan $30\% \times 38.000 = 11.400$. Stel verder dat er geen inflatie is en je nog 20 jaar leeft na je pensioen. Dan krijg je 20 jaar lang ieder jaar 712,50 uitgekeerd ($1,875\% \times 38.000$).”

“Alleen: $20 \times 712,50 = 14.250$, dat is het totaal van de uitgekeerde pensioenaanspraken in 20 jaar. Maar aan premie is er ‘maar’ 11.400 ingelegd. Dat verschil – en nog meer, want het fonds heeft ook andere kosten en verplichtingen – moet het pensioenfonds goedmaken door slim en verstandig te beleggen.”

Door verder in te zoomen op de beleggingen, verplichtingen en kosten, gaf Frank een mooi kijkje in de dagelijkse werkelijkheid van het pensioenfonds. Zo vertelde hij over de obligaties en aandelen waarin het fonds nu belegt, over de – relatief lage (0,3% van de waarde) – kosten die het beleggen met zich meebrengt en uiteraard maakte hij het beleggingsrendement in 2016 bekend: 12,4%.

Praten over de verplichtingen betekent – helaas – al jaren praten over de lage rente. “In vergelijking met hypotheek werkt het met pensioenen precies andersom. In pensioenland geldt: lage rente is slecht, hoge rente is goed. Als de rente omlaag gaat, dan moeten we hogere verplichtingen in de boeken opnemen. En dat kan heel hard gaan. Om je een idee te geven: een $1/10^{\text{de}}$ procent daling van de rente leidt tot een stijging van 2 procent van de verplichtingen. ”

Dekkingsgraad

De aanwezigen kregen ook antwoord op de vraag hoe de zogenoemde ‘dekkingsgraad’ zich de laatste tijd heeft ontwikkeld. De dekkingsgraad is een percentage. Het geeft de verhouding aan tussen het kapitaal dat het pensioenfonds bezit en het kapitaal dat het pensioenfonds nodig heeft om nu en in de toekomst alle (opgebouwde) pensioenen te kunnen uitbetalen. Bij een dekkingsgraad van 105% heeft het pensioenfonds € 1,05 in kas voor elke euro die het aan pensioen moet uitkeren. De dekkingsgraad zegt dus iets over de financiële gezondheid van een fonds.

In feite zijn er drie verschillende dekkingsgraden, legde Frank uit. “De ‘beleidsdekkingsgraad’ is de gemiddelde DNB-dekkingsgraad over de laatste 12 maanden (DNB = De Nederlandsche Bank). Deze beleidsdekkingsgraad is afgeleid van de maandelijkse DNB-dekkingsgraad. Daarin worden de

---

¹ Dit is het opbouwpercentage in 2017, maar kan o.b.v. nieuwe fiscale wetgeving of anderszins veranderen.

verplichtingen van het fonds gewaardeerd op basis van de door DNB voorgeschreven rekenrente: de zogenoemde Ultimate Forward Rate (UFR), een kunstmatige niet bestaande rente.”

De beleidsdekkingsgraad en de DNB-dekkingsgraad worden berekend met behulp van de UFR. Ons fonds stelt daarnaast een dekkingsgraad vast op basis van de werkelijke, actuele marktrente. Het bestuur hanteert sinds 2006 deze marktwaarde-dekkingsgraad voor beleidsbeslissingen zoals premievaststelling en toeslagverlening, omdat deze marktwaarde-dekkingsgraad het beste beeld geeft van de werkelijke financiële positie van het fonds.

- De beleidsdekkingsgraad bedroeg per 31 maart 2017 126,4%.
- De DNB-dekkingsgraad bedroeg per 31 maart 2017 133,4%.
- Deze marktwaarde-dekkingsgraad bedroeg per 31 maart 2017 127,2%.

“De dekkingsgraad is een momentopname. Hij verschilt van dag tot dag. De financiële positie van het pensioenfonds verandert namelijk continu. Zo stijgt en daalt de waarde van aandelen en andere beleggingen, verandert de rente en dus de pensioenverplichtingen, vertrekken er deelnemers en gaan er mensen met pensioen.”

“De wet eist een minimale (beleids-)dekkingsgraad van 104,2% (minimum vereiste dekkingsgraad). Daarnaast moet een fonds reserves hebben. De hoogte van deze reserves is afhankelijk van de mate van risico dat wordt gelopen bij het beleggen. Deze reserves zijn meegenomen in de berekening van de vereiste dekkingsgraad. De vereiste (beleids-)dekkingsgraad, oftewel het ‘vereist vermogen’, voor ons fonds is 119,7%. ”

Bijstorting

“Op basis van afspraken die we in 2013 met de sponsor MSD gemaakt hebben, heeft de sponsor eind 2016 maar liefst 120 miljoen euro bijgestort. De kern van de afspraak in 2013 was dat MSD, op basis van de toen geldende wetgeving, het fonds tot en met 2018 zou sponsoren voor het verschil tussen de dekkingsgraad en het Vereist Vermogen plus 5%-punt. Zo zou er geen reservetekort ontstaan – en daarmee het risico om te moeten korten op pensioenen (‘afstempelen’).

“In 2013 wisten we echter nog niet dat de wet in 2015 weer zou veranderen, waardoor de verplichtingen van het fonds nog hoger werden. De basis onder de afspraak uit 2013 viel daarmee weg en toch is de sponsor ons blijven steunen. En hoe! Die 120 miljoen is ongeveer drie keer zoveel als de totale inleg aan premies van alle deelnemers in ons fonds in één jaar bij elkaar... Dankzij de sponsor en door goede beleggingsresultaten zijn we als fonds goed door deze periode gekomen.”

Mercer

Hanneke Hofmans is adviserend actuaire bij Mercer, het bureau dat het Pensioenfonds MSD al jaren op uitstekende wijze ondersteunt. Bij de deelnemersvergaderingen ging zij dieper in op een aantal cijfers en feiten rondom het Pensioenfonds. Zo gaf Hanneke aan dat er bij het fonds eind 2016 in totaal ruim 9.000 deelnemers, slapers en gepensioneerden zijn aangesloten, een groei van 3 procent ten opzichte van eind 2015. Verder is de gemiddelde leeftijd circa 50 jaar (“daarmee is het

Pensioenfonds MSD een relatief jong fonds”) en keert het fonds gemiddeld 22,7 jaar pensioen uit aan een gepensioneerde.

Het fonds had in 2016 1,9 miljard in kas nodig aan ‘technische voorzieningen’, om nu en in de toekomst aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. In 2015 was dat nog 1,7 miljard.

Hanneke gaf vervolgens meer details over de financiële resultaten en dekkingsgraden van het fonds, ook in vergelijking met andere fondsen (“Het Pensioenfonds MSD behoort tot de allerbest presterende pensioenfondsen van Nederland qua dekkingsgraad”) en lichtte een aantal actuele ontwikkelingen in pensioenland toe.

In dat kader noemde ze de ook al door Frank geschetste mogelijkheid van een ‘Raad van Toezicht’. Ook vertelde ze over de in de media vaak genoemde plannen voor een nieuw pensioenstelsel (“Dat lijkt een ‘hybride’ stelsel te worden, met een combinatie van ‘zekerheid’ en ‘individuele potjes’”).

Verder ging Hanneke in op de wettelijk bepaalde ‘pensioenrichtleeftijd’ die per 1 januari 2018 verhoogd wordt naar 68 jaar. “Het Pensioenfonds krijgt straks de keuze: of men houdt de MSD-pensioenleeftijd op 67 jaar, maar dan wel in combinatie met een lager opbouwpercentage. Of men gaat voor 68 jaar waarbij het opbouwpercentage gelijk blijft (1,875%). Het bestuur denkt daar nu over na en besluit later dit jaar.”

Communicatie

Voordat Frank het ‘indexatienieuws’ bekendmaakte, nam eerst Ad Koning (en Fred van Doorn in Oss) nog het woord. Als lid van het pensioenfondsbestuur zit Ad ook in de zogenoemde ‘Administratie- & Communicatiecommissie’. Hij vertelde over het belang van goede pensioencommunicatie. “Over het algemeen is het ‘pensioenbewustzijn’ nog altijd laag. Voor de meeste mensen is het lastig om een goede inschatting te maken van wat men later krijgt.”

“Ons pensioenfondsbestuur vindt het belangrijk dat mensen weten wat ze van ons kunnen verwachten. We communiceren daarom digitaal en via papier. Ook maken wij regelmatig gebruik van focusgroepen om onze communicatie-uitingen te toetsen op leesbaarheid. Eigenlijk willen we geen middel onbenut laten.”

Ad en Fred blikten kort terug op een aantal communicatieactiviteiten in 2016, waaronder de gehouden focusgroepen en verschenen publicaties, zoals de ‘Beter Pensioen’ en de ‘P-team column’ in Beter. Ook wezen zij de aanwezigen nog eens op de sterk verbeterde en zeer complete website www.pf-msd.nl. Op deze website is onder meer het ‘verkorte jaarverslag 2016’ te vinden, gemaakt naar aanleiding van het feit dat aanwezigen op de deelnemersvergadering van vorig jaar te kennen gaven, dat een nuttige aanvulling te vinden.

De communicatie-update werd afgesloten met een korte quiz waarmee de kennis van de aanwezigen over het Pensioenfonds MSD werd getest. De drie winnaars in Haarlem, Oss en Boxmeer werden beloond met een lekker flesje wijn.

Indexatie

Kan het fonds indexeren? Dat was dit keer de grote vraag en aan het eind van de deelnemersvergadering gaf Frank het verlossende antwoord. Eerst liet hij grafieken zien met de renteontwikkeling van de laatste tijd.

“De lage rente heeft ons de afgelopen jaren de meeste hoofdzorgen opgeleverd, maar de laatste maanden lijkt de rente wat op te krabbelen. Eind maart is ons meetpunt en vooral als gevolg van die iets hogere rente stond de marktwaarde-dekkingsgraad toen boven de 125%. Ons beleid geeft dan aan dat we gedeeltelijk (50%) toeslag kunnen verlenen.”

“Zowel voor de ‘actieven’ als voor de ‘inactieven’ betekent dat concreet dat hun pensioenrechten en/of -uitkeringen per 1 juli met 0,8% worden verhoogd. Voor actieven is dit 50% van de algemene looncomponent in een bepaalde periode (deze bedroeg 1,5%) en voor de inactieven is dit 50% van de stijging van het afgeleide consumentenprijsindexcijfer in een bepaalde periode (deze bedroeg 1,6%). Afgerond toevallig dus voor beide groepen een indexatie van 0,8%! Als bestuur achten wij dit verantwoord.”

Bij de drie vergaderingen werden vanuit de zaal veel goede vragen gesteld. Een overzicht van al deze vragen, inclusief de antwoorden van de bestuursleden van het Pensioenfonds, vind je [hier](#).